

Oponentský posudek na diplomovou práci Terezy Součkové: *Antipredační chování tuňýka obecného: role klíčových znaků v rozpoznávání predátora.*

V předložené diplomové práci se autorka na 60 str. textu (včetně seznamu literatury) zabývá reakcí hnízdících tuňýků obecných na různé typy atrap jejich potenciálních predátorů s cílem rozlišit znaky, podle kterých tuňýci predátora rozpoznávají.

Po přečtení první věty Úvodu jsem se pousmál nad její obecností, překonávající snad i mnou oblíbený začátek citací Darwinovy teorie: „Pro přežívání většiny organismů je naprosto zásadní správně reagovat na různé podněty.“ V duchu jsem si představil, kam by asi vedlo mé rozhodnutí mazlit se v africké savaně se lvem, ale to už jsem četl druhý odstavec, kde autorka rozvíjí podobnou situaci tentokrát na kategorii „tygr“. Myslím, že udělat recenzentovi radost veselým startem a zároveň „pochvalou“ jeho vlastních myšlenek nelze než ocenit. Byl jsem mile překvapen, jakým způsobem se Úvod rozvinul. Autorka dokázala dle mého soudu excelentně vysvětlit a na příkladech demonstrovat základy konceptu kategorizace, kterým se její práce zabývá. V průběhu psaní se však nechala unést svým vypravěčským umem. Druhá půle 20-ti stránkového úvodu již nebyla tak precizní, i když připouštím, že na tomto kritickém hodnocení se mohla podílet i únava čtenáře. Chápu, že s kratším úvodem by se práce s přehledem vešla pod 50 stran a vypadala by tudíž možná až příliš tence. Na druhou stranu, proč se toho bát, když jde o prezentaci předem dobře promyšleného a zcela konkrétního experimentu s jasně definovanými cíly. Metodika práce je popsána dostatečně detailně. Za poněkud nadbytečné považuji v diplomových pracích často se vyskytující popisy „všemožných“ základních rysů života modelových druhů. Nebo by mi snad autorka dokázala vysvětlit, proč je v tomto kontextu důležité vědět, že poštolka, cituji: „Při objevení hlodavce ho loví střemhlavým letem. Je závislá především na počtech hraboše polního (Dierschenke 2009).“ Proti statistickému zpracování nemám výhrad a totéž v podstatě platí o prezentaci výsledků. V grafech bych ocenil viditelnější ilustraci statistických rozdílů, například uvedení průměrů se střední chybou či konfidenčních intervalů spíše než kvartilů a odlehklých hodnot. Nicméně chápu, že v tomto případě jde o názor či sílu zvyku ve způsobu vizualizace dat. Analýzy jsou jinak prezentovány velmi přehledně, což nebylo jednoduché, poněvadž do množství vztahů mezi holubem a řadou poštolek s „různými znaky“ by se leckdo mohl zaplést. Diskusi považuji rovněž za zdařilou a velmi korektní. Autorčin úkol byl mírně ulehčen absencí většího množství podobných prací, ale za to by si společně s jejím školitelem zasloužili spíš pochvalu. Hned v úvodu Diskuse mě zaujalo autorčino tvrzení, že zobákem a pařáty je vybavena naprostá většina dravců a všechny sovy. Nedá se nic dělat, musím být zvědavý. Kteří dravci jimi vybaveni nejsou? Dále jsem se dočetl, že autorku překvapil význam klíčových znaků tj. přítomnost dravčích drápů a zobáku při rozpoznávání predátora. Proč? Já bych intuitivně řekl, že právě ty by mohly mít význam. Indiána bez luku se také obecně bojím míň. Nemohla by v této souvislosti hrát roli vzdálenost mezi predátorem a tuňýkem? Dopadl by experiment podobně, kdyby atrapy létaly nad hnízdem? V práci bylo dokázáno, že samci investují do obrany hnízda víc než samice. Autorka se v diskusi opírá o zjištění předešlých prací, že v průběhu krmení mláďat investují samci do potomstva více než samice. Čím to ale je? Samice už nemají síly nebo samcům pomáhá testosteron? V práci mi chybí obrázky atrap, mohla by mi je autorka ukázat?

Zvědavá poloha mých otázek jen dokládá spokojenost, která se ve mně usadila po přečtení práce. Jedná se o jednoznačně a přesvědčivě prezentované zjištění a ani formě textu není moc co vytknout. Je mi potěšením doporučit práci k obhajobě a navrhuji ji klasifikovat jako výbornou.

V Praze 8. září 2011

DaVID Horák